

Opfølgning fra minihøringen 11. september 2024

Denne opfølgning præsenterer et sammendrag og en tematisering af de indlæg og diskussioner, der fandt sted under minihøringen for at give et overblik over dagens vigtigste pointer og de centrale temaer, der blev drøftet.

Kort fortalt

11. september 2024 afholdt Dansk Center for Organdonation (DCO) en minihøring i Sundhedsstyrelsen, hvor hele centrets styregruppe var inviteret. Dagens oplægsholdere fremlagde deres perspektiver på, hvad man har haft et særligt fokus på i deres respektive organisation. Vi så også nærmere på, hvordan den nye handleplan for organdonationsområdet kan påvirke det fremtidige arbejde med organdonation på hospitalerne. Dagen var bygget op med en række korte indlæg om formiddagen og en fælles diskussion efter frokost. På baggrund af formiddagens indlæg diskuterede vi i fællesskab den nuværende og fremtidige organisering på organdonationsområdet.

Kontekst og formålet med minihøringen

Formålet med minihøringen var, at vi i styregruppen får et fælles indblik i den nuværende organisering på organdonationsområdet samt de opgaver og initiativer, som varetages nationalt og på landets hospitaler. Indsigterne fra minihøringen vil være et afsæt for strategidrøftelser i DCO's styregruppe, der omhandler de organisatoriske rammer, samarbejder og snitflader på organdonationsområdet og DCO's arbejde.

I forhold til organisering omkring organdonation er der implementeret funktioner og indsatser, der er ens for alle hospitaler, og som er med til at sikre en national, høj faglig standard:

- Donationsansvarlige nøglepersoner på alle intensivafdelinger
- Ressourcepersoner i akutmodtagelsen
- Donationsansvarlig neurolog på alle neurologiske afdelinger
- DCD-specialistteams
- Adgang til faglig bistand fra specialistsygeplejerske i alle donationsforløb
- Data: National monitorering af donationspotentiale på landets intensivafdelinger (Data fremgår af [den nationale årsrapport fra Organdonationsdatabasen](#)). Fire universitetshospitaler monitorerer hele hospitalet (data herfra medsendes i mødematerialet til styregruppemødet 20. november).

Fokus for dagens indlæg var således ikke de DCO-forankrede nationale, implementerede indsatser ovenfor, men derimod de særlige initiativer eller indsatser, som er sat i gang på de enkelte hospitaler/i regionerne – til fælles inspiration og som en del af afdækningen af, hvordan DCO bedst muligt understøtter hospitalerne fremadrettet. Hvad skal DCO blive ved med at lave? Er der noget, vi skal stoppe med at lave? Eller skal vi lave noget helt nyt?

Nedenfor følger en opsamling og tematisering af opmærksomhedspunkter fra dagens indlæg og fælles diskussion

Derefter er følgende bilag vedlagt: 1) Dagens program, 2) Oversigt over styregruppens medlemmer, 3) Briefing til DCO's styregruppe – Proces og udarbejdelse af strategi for Dansk Center for Organdonation.

Tematisering af opmærksomhedspunkter fra dagens indlæg og den efterfølgende diskussion

Dagens indlæg og fælles diskussion var præget af en stærk erkendelse af, at klare målsætninger, en tydelig ansvarsfordeling, datadrevet kvalitetsudvikling og styrket samarbejde mellem DCO, hospitaler og regionerne er afgørende for at optimere indsatsen for organdonation i Danmark. Der er et behov for både at sikre flere organdonationer og at styrke de organisatoriske rammer, der understøtter dette. Samtidig er det vigtigt at navigere i de politiske forventninger (den nationale handleplan) og finde en balance mellem og retning i kvantitative mål (flere donorer) og kvalitative mål (bedre anvendelse af donorpotentialet).

Diskussionen udkrystalliserede sig i to overordnede spor. Et spor, der omhandler målsætningen for den fælles indsats på organdonations- og transplantationsområdet i Danmark og et spor, der omhandler DCO's strategi og organisering, som skal understøtte organdonationsområdet i Danmark.

Drøftelse af målsætning for den fælles indsats på organdonations- og transplantationsområdet

Der var enighed om, at der skal fastlægges fælles mål for organdonation i Danmark. Den nationale handleplan 2024 udstikker nogle overordnede mål, men der er behov for, i det fælles arbejde med handleplanen, at definere delmål, som taler ind i den overordnede politiske ambition for området.

Den tidligere Nationale Handlingsplan 2014 indeholder to delmål, som samtidig er indikatorer i den kliniske kvalitetsdatabase, *Organdonationsdatabasen*. Det blev fremhævet, at kvalitetsindikatorer også kunne indgå som del af en fælles målsætning for området. Herudover blev donorrater, transplantationsrater eller oversete potentielle donorer drøftet som et mål for kvaliteten af indsatsen på hospitalerne, og som sammenligningsgrundlag i forhold til de øvrige lande i Europa.

Der var også en diskussion omkring sondringen mellem 1) at øge antallet af donorer og 2) at sikre, at alle, der ønsker at donere, får mulighed for det (hvor sidstnævnte er DCO's målsætning for det hospitalsrettede arbejde). Selv om de to tilgange kan synes ens, er der en kommunikativ forskel i budskabet: Den første handler om at "få/tage", mens den anden handler om at "give". Dette kan være en overvejelse og opmærksomhed i forhold til, hvordan vi kommunikativt taler om målene i organdonationsindsatsen i Danmark.

Der blev diskuteret, hvordan vi i fællesskab kan formidle til politiske beslutningstagere at succeskriteriet for organdonation ikke kun bør baseres på antallet af donorer, men også på kvaliteten af indsatsen og den værdi, der kommer ud af organdonationerne, målt på fx antallet af transplanterede patienter.

Forslag om udarbejdelse af målsætninger i forbindelse med arbejdet med Handleplanen for organdonation 2024-2030

I forhold til ovenstående drøftelse af målsætning for den fælles indsats indstiller DCO, at Styregruppen byder ind med forslag til konkrete mål i forbindelse med det kommende arbejde i Sundhedsstyrelsen, Indenrigs- og sundhedsministeriet, Danske Regioner og DCO om udmøntning af initiativer i Handleplanen 2024 for den periode, som handleplanen dækker – nemlig frem til 2030. Det kan overvejes, om der skal være en fælles drøftelse med styregruppen for Organdonationsdatabasen om de fælles mål.

Tematikker vedr. DCO's strategi og organisering

1. Kvalitetsudvikling og databaser:

Organdonationsdatabasen følger donopotialet og dets anvendelse på landets intensivafdelinger. Det blev foreslået, at man udvikler databaserne til at følge donorpotentialet også uden for intensivafdelingerne, eller at der på anden vis bliver mulighed for at følge de tilfælde, hvor potentielle donorer overses på andre afdelinger på hospitalet. Kvalitetsarbejdet i forbindelse med databasen blev også diskuteret som en måde at sikre ledelsesopbakning og fremme kvalitet i organdonationsindsatsen.

DCO's rolle her er at formidle data til relevante modtagere, deltage i styregruppen i Organdonationsdatabasen og evt. herigennem udvikle flere kvalitetsmål.

2. Kapacitetsudfordringer og flaskehalse:

En væsentlig og ny udfordring er balancen mellem antallet af identificerede organdonorer og transplantationskapaciteten. Det blev nævnt, at der lige nu opleves en flaskehals i transplantationsprocessen, der kan begrænse antallet af gennemførte transplantationer, selvom der er reelle potentielle donorer tilstede.

Det blev tydeligt, at vi nationalt bør arbejde på at identificere og håndtere disse kapacitetsproblemer.

DCO's rolle her er at sikre, at data indsamles – og som nu også fortsat sikre data i forbindelse med anvendelsen af DCD-donorer.

3. Ansvar og organisering:

Der er behov for at præcisere ansvar og roller mellem DCO, hospitaler og regioner for at sikre en effektiv indsats. Diskussionen berørte behovet for en klarere ansvarsfordeling mellem DCO, regioner og hospitaler.

Diskussionen fokuserede også på, hvordan vi bør identificere og udnytte potentialet for synergi mellem de forskellige organisationer og niveauer i sundhedssystemet, for eksempel mellem de store universitetshospitaler og de mindre, regionale hospitaler. Der blev påpeget vigtigheden af at undgå parallel-organiseringer og i stedet fokusere på koordinerede indsatser, der sikrer en optimal brug af ressourcerne.

En idé blev drøftet om at udvikle og beskrive en fælles national ramme for organisering af området, hvor DCO, hospitalerne og regionerne har definerede roller og ansvar.

DCO's rolle her kan være at skabe tydelighed omkring DCO's eksisterende initiativer og viden. DCO's fokus kan ydermere være at inddrage tematikken i arbejdet med handleplanen, da initiativer i den nationale handleplan, fx bedre anvendelse af donorpotentialet, lægger op til at samle og forpligte centrale aktører på organdonationsområdet. Det kan muligvis give et større fokus på potentialet for synergi.

4. Samarbejde og kommunikation:

Der blev fremhævet et behov for bedre koordinering og formalisering af samarbejdet mellem DCO og regionernes stabsfunktioner. Diskussionen påpegede, at DCO's ekspertise og viden ikke altid bliver anvendt optimalt på det administrative niveau. Det blev drøftet, hvordan DCO kan blive mere synlig og indgå naturligt i beslutningsprocesser, der vedrører organdonation på politisk og administrativt niveau.

DCO's rolle her kan være at skabe tydelighed omkring DCO's eksisterende initiativer og viden og etablere og kortlægge de rigtige kommunikationskanaler- og aftaler.

5. Uddannelse og kompetenceudvikling:

Der blev peget på, at der er et stadigt behov for uddannelse og kompetenceudvikling, både for at opretholde en høj faglig standard og for at sikre, at personalet på alle niveauer er engageret i organdonationsprocessen.

Der var også forslag om, at regionerne skulle have en større rolle i at sikre uddannelse af og støtte til det involverede personale på hospitalerne, og en opmærksomhed på at få beskrevet, hvordan dette evt. kunne kobles til DCO for at sikre, at undervisningsindholdet er fælles nationalt.

DCO's rolle her er pt at være udførende i forhold til nationale kurser og undervisning, og sikre at Best Practice for organdonation er grundlaget for undervisningen.

På baggrund af tematikkerne er centrale spørgsmål for organdonationsområdet i Danmark:

- Hvordan skaber vi sammenhæng mellem indsatser regionalt og nationalt?
- Hvordan styrker vi snitflader mellem DCO's donationsansvarlige læger og sygeplejersker og nye funktioner på hospitalerne og i regionen?
- Transplantationscentrenes betydning for anvendelse af donorpotentialet?
- Hvordan sikrer vi forankring på rette ledelsesniveau?
- Hvordan når DCO længere ud med viden og erfaring til fagfolk, hospitaler, regioner og myndigheder? (Og imødekommer hermed en styrket sammenhæng mellem regionale/nationale initiativer mm)

Program: Minihøring i DCO's styregruppe:

DCO's og hospitalernes organisering og opgaver på området for organdonation

Dato	11.09.2024	Sted	Sundhedsstyrelsen nr. 67
Tid	10.00-15.00	Deltagere	DCO's styregruppe

Introduktion til dagens program

Fokus for dagens indlæg

Formålet med minihøringen er, at vi i styregruppen får et fælles indblik i den nuværende organisering på organdonationsområdet samt de opgaver og initiativer, som varetages nationalt og på landets hospitaler.

Indsigterne fra minihøringen vil være et afsæt for de strategidrøftelser, der omhandler de organisatoriske rammer, samarbejder og snitflader på organdonationsområdet og DCO's arbejde.

Indlægsholderne

Dagens oplægsholdere vil hver især dele deres perspektiver på, hvad man har haft et særligt fokus på i deres respektive organisation. Vi vil også se nærmere på, hvordan den nye handleplan for organdonationsområdet kan påvirke det fremtidige arbejde med organdonation på hospitalerne.

Tidsplan

Dagen er bygget op med en række korte indlæg om formiddagen og en fælles diskussion efter frokost.

Hver indlægsholder har 10 minutter til deres indlæg og 5 minutter til opklarende spørgsmål fra styregruppen. Input og perspektiver til det enkelte indlæg gemmer vi til den fælles diskussion efter frokost.

Se programpunkter og indlægsholdere på næste side

Dagens program

10.00 -10.10 VELKOMMEN

Velkomst og formål med minihøringen

Helle Haubro Andersen, centerleder Dansk Center for Organdonation

10.10 – 12.00 INDLÆG

Ny national handleplan for organdonation: Fælles om at give livet tilbage

V/Marie-Louise Kirkegaard Mikkelsen, specialkonsulent i Sundhedsstyrelsen

- *Perspektiver fra Sundhedsstyrelsen om indsatsområder i den nye handleplan for organdonation.*
- *Mulighed for enkelte afklarende spørgsmål*

Dansk Center for Organdonation

V/Helle Haubro Andersen

- *Perspektiver på centrets arbejde med implementering af nationale indsatser på hospitalerne, og hvordan centret koordinerer kvalitetsforbedringer og nye initiativer*
- *Mulighed for enkelte afklarende spørgsmål*

Sjællands Universitetshospital, Køge

V/Morten Eklund Ziebell, lægelig vicedirektør, Sjællands Universitetshospital, Køge

- *Perspektiver på forankring af samarbejde i regionen og med Region H på organdonationsområdet.*
- *Mulighed for enkelte afklarende spørgsmål*

Rigshospitalet

V/Under afklaring

- *Perspektiver på arbejdet med ildsjæleordningen, specialistsygeplejerske og organisering i donations- og transplantationsudvalg.*
- *Mulighed for enkelte afklarende spørgsmål*

Odense Universitetshospital

V/Christina Rosenlund, overlæge OUH

- *Perspektiver på initiativer og indsatser, der skaber og fastholder fokus på organdonation - blandt de forskellige faggrupper, afdelinger og i regionen.*
- *Mulighed for enkelte afklarende spørgsmål*

Aarhus Universitetshospital

V/Michael Braüner Schmidt, lægefaglig direktør AUH

- *Perspektiver på, hvordan organisering i transplantations-, donations og strategiudvalg sammen med en funktion som hospitalsnøgleperson på hospitalet kan understøtte kvalitetsarbejdet på organdonationsområdet.*
- *Mulighed for enkelte afklarende spørgsmål*

Aalborg Universitetshospital

Preben Sørensen, overlæge AAUH

- *Perspektiver på kvalitetsudvikling – hvordan kan data føre til nye arbejdsgange og øget anvendelse af donorpotentialet?*
- *Mulighed for enkelte afklarende spørgsmål*

12.00 - 12.30 Frokost

12.30 - 14.15 FÆLLES DISKUSSION

På baggrund af formiddagens indlæg diskuterer vi i fællesskab den nuværende og fremtidige organisering på organdonationsområdet.

Diskussionen faciliteres af Morten Eklund Ziebell.

Spørgsmål til fælles diskussion:

- Hvor ser I et udviklingspotentiale intra-hospitalt, mellem hospitalerne og med DCO i forhold til:
 - Organisation (den fælles indsats på hospitalet og i regionen, opfølgning på retningslinjer, best practice, kapacitetsudfordringer)?
 - Donordetektion og anvendelse af donorpotentialet (monitorering og opfølgning)?
 - Kompetenceudvikling/undervisning (hvilke personalegrupper og mål)?
 - Databåren kvalitetsudvikling (hvilke data og hvem anvender data)?
- Hvilke opgaver løser /skal DCO løse i forhold hertil?
- Er der særlige perspektiver og opmærksomhedspunkter fra specialerne (de videnskabelige selskaber), regionerne, transplantationscentrene og Sundhedsstyrelsen i forhold til ovenstående?

14.15-14.30 Pause

14.30 - 15.00 Opsamling og afslutning

Oversigt over styregruppens medlemmer

26.09.2024

Repræsentorer	Medlem
Sundhedsstyrelsen	Jonas Egebart, direktør, formand for styregruppen
Sundhedsstyrelsen, Enhed for Evidensbaseret medicin	Maria Herlev Ahrenfeldt, enhedschef
Dansk Center for Organdonation	Helle Haubro Andersen, centerleder
Aarhus Universitetshospital	Michael Braüner Schmidt, lægefaglig direktør
Aarhus Universitetshospital	Lars Ilkjær, ledende overlæge
Odense Universitetshospital	Michael Dall, lægefaglig direktør
Odense Universitetshospital	Cengiz Akgül, overlæge
Rigshospitalet	Jannick Brennum, centerdirektør
Rigshospitalet	Allan Rasmussen, overlæge
Aalborg Universitetshospital	Berit Bjerre Handbjerg, vicedirektør
Aalborg Universitetshospital	Preben Sørensen, overlæge
Sjællands Universitetshospital	Morten Eklund Ziebell, lægelig vicedirektør
Danske Regioner, Sundheds- og Socialpolitisk Kontor	Sofie Bendix Christiansen, konsulent
Dansk Transplantations Selskab	Nicolai Schultz, overlæge
Dansk Neurokirurgisk Selskab	Niels Agerlin
Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin	Lars Kjærsgaard, overlæge
Dansk Neurologisk Selskab	Marie Norsker Folke, overlæge
Fagligt Selskab for Anæstesi-, Intensiv- og Opvågnings- og sygeplejersker	Ann-Sophi Jappe, oversygeplejerske
Dansk Selskab for Akutmedicin	Henrik Ømark Petersen, formand
Danmarks Lungeforening	Ann Leistiko, direktør
Hjerteforeningen	Anne Kaltoft, direktør
Nyreforeningen	Karin Riis-Jørgensen, formand Nyreforeningens Donorudvalg
Sekretariat, Sundhedsstyrelsen	Camilla Krogh,
Sekretariat, Sundhedsstyrelsen	Marie-Louise Kirkegaard Mikkelsen, specialkonsulent
Sekretariat, Dansk Center for Organdonation	Julia Andersen Bager

Briefing til DCO's Styregruppe

Proces og udarbejdelse af strategi for Dansk Center for Organdonation

Introduktion

Det strategiske arbejde i DCO

I det reviderede kommissorium for DCO's styregruppe er det blevet tydeliggjort, **at formålet med styregruppen bl.a. er at understøtte en ambitiøs national udvikling** inden for organdonation fra afdøde og folkelig oplysning om organdonation og transplantation **gennem strategiske og organisatoriske drøftelser med centret.**

Styregruppen skal igennem disse drøftelser bidrage til, at centerets opgaver og initiativer er i overensstemmelse med udviklingen på hospitalerne og i samfundet.

Etablering af et underudvalg

Styregruppen vedtog i november 2023, at DCO kunne samle et eller flere underudvalg med henblik på at få formuleret konkrete anbefalinger til strategien for DCO's ansvarsområder.

Derfor har vi sammensat et **underudvalg** ud fra DCO's styregruppe, der skal **bidrage med input og kvalificering af DCO's strategiske retning.**

De strategiske anbefalinger, som underudvalget peger på, vil blive diskuteret i hele styregruppen 20. november 2024.

Med strategien vil vi opnå en løbende udvikling af DCO's indsatser

DCO's indsatser skal give værdi for målgrupperne på hospitalerne og i oplysningen af befolkningen. Det kræver bl.a., at vi følger med forandringerne og forstår hhv. hospitalernes virkelighed og organisering samt tendenser i befolkningen.

Første skridt i det strategiske arbejde

Hele styregruppen inviteres til 'minihøring' i Sundhedsstyrelsen 11. september.

Her vil aktører som hospitalerne, regionerne, Sundhedsstyrelsen, de videnskabelige og faglige selskaber samt DCO præsentere deres opgaver på organdonationsområdet.

På de næste sider får du overblik over:

- Fokus: 4 strategiske indsatsområder for DCO
- Sammensætning af underudvalget
- Proces og datoer for strategiarbejdet i styregruppen

Fokus for det strategiske arbejde

Fire indsatsområder

Med afsæt i DCO's arbejdsgrundlag og den Nationale Handlingsplan 2014 har vi fremhævet fire centrale indsatsområder, vi vil have fokus på i strategiarbejdet:

1 Hospitalsrettet indsats

2 Befolkningsrettet indsats

3 Organisation, samarbejder og snitflader

4 Indsamling og formidling af viden

Der sker netop nu en større forandring på området, bl.a. med indførelsen af DCD og nye regionale organiseringer. Derfor vil afsættet for strategidrøftelserne være indsatsområde 3, der omhandler de organisatoriske rammer, samarbejder og snitflader for området organdonation for den del, som foregår på hospitalet. For at styregruppen kan diskutere DCO's fremtidige strategi og rolle, vil vi i 2024 afdække, hvordan området for organdonation og transplantation er organiseret eller bør være organiseret, herunder rolle, opgaver og samarbejdet med og mellem de forskellige aktører som f.eks. hospitalerne, regionerne, Danske Regioner, Sundhedsstyrelsen samt de videnskabelige og faglige selskaber.

Repræsentanter i Underudvalget

Underudvalgets sammensætning

Underudvalget er sammensat ud fra det strategiske fokus for diskussion i styregruppen i 2024: De organisatoriske rammer, samarbejder og snitflader på området organdonation.

Underudvalgets opgaver

Udvalgets opgave er at kvalificere og bidrage med perspektiver til de strategiske anbefalinger, som skal diskuteres i DCO's styregruppe.

Ud over to planlagte møder i hele styregruppen for DCO, mødes underudvalget til to onlinemøder.

Udvalgets medlemmer i 2024

Universitetshospitalerne:

- Michael Braüner Schmidt, lægefaglig direktør, AUH
- Christian Worm, centerdirektør, Kræft og Organsygdomme, RH
- Cengiz Akzül, leder af transplantationscentret, OUH (endnu ikke bekræftet)

Region Sjælland:

- Morten Eklund Ziebell, lægelig vicedirektør, SUH

De videnskabelige selskaber:

- Preben Sørensen, overlæge, AaUH

Sundhedsstyrelsen:

- Marie-Louise Kirkegaard Mikkelsen, specialkonsulent

Dansk Center for Organdonation

- Helle Haubro Andersen, centerleder
- Julia Andersen Bager, akademisk medarbejder

Proces og datoer

Strategiarbejdet i styregruppen 2024

11. september 2024

Minihøring

Sted: Sundhedsstyrelsen

Deltagere: Hele DCO's styregruppe

Oplægsholdere:

Repræsentanter fra hospitalerne, regionerne, Sundhedsstyrelsen, de videnskabelige og faglige selskaber.

Formål: At få et fælles indblik i initiativer på området på tværs af landet som input til, hvordan DCO kan understøtte på nationalt niveau

Forventet output: Fælles indsigt og input til underudvalgets møde i efteråret 2024

Efterår 2024

Møder i underudvalget

Sted: Onlinemøder 30/8 og 28/10

Deltagere: Deltagere i underudvalget

Formål: På baggrund af minihøringen 11. september diskuterer et underudvalg fra DCO's styregruppe mulighederne for at styrke kvalitet, organisering og aktivitetsniveau inden for den økonomiske ramme i DCO

Forventet output: anbefalinger til en strategisk retning for DCO i forhold til de organisatoriske rammer, samarbejder og snitflader

20. november 2024

Styregruppemøde

Sted: Sundhedsstyrelsen

Deltagere: Hele DCO's styregruppe

Formål: DCO's ordinære, årlige styregruppemøde, hvor vi diskuterer anbefalingerne fra DCO's underudvalg vedr. DCO's strategiske retning.

Forventet output: Anbefalinger til DCO's fremtidige strategi